

МОДУЛ 4

Обмислям плюсовете и минусите на зеления бизнес

Очаквани резултати от обучението

Тук ще научите:

- Как ресурсите да се използват по-дълго
- Какво означават кръговата икономика и ефективността на ресурсите
- Как да идентифицираме възможности
- Какви рискове можете да поемете

Фигура 1: Зелен бизнес

Основна информация

В този модул ще научите за плюсовете и минусите на зеления бизнес.

Този модул съдържа шест упражнения.

Ще ви трябват 15 часа, за да завършите модула.

Необходими са ви 66% верни отговори, за да преминете през този модул.

Ваши лектори са Габриеле, Петър и Владимир.

ОТКАЗ ОТ ОТГОВОРНОСТ ЗА ВЪНШНИ ВРЪЗКИ

Този модул съдържа хипервръзки към външни уебсайтове.

Тези външни връзки се предоставят за удобство и само за информационни цели; те не представляват потвърждение или одобрение от Go4DiGREEN на който и да е от продуктите, услугите или мненията на корпорацията, организацията или физическо лице. Go4DiGREEN не носи отговорност за точността, законосъобразността или съдържанието на външния сайт или за това на следващите връзки. Използвайте на свой собствен риск.

2020-1-AT01-KA226-VET-092693

Подкрепата на Европейската комисия за изготвянето на тази публикация не означава одобрение на съдържанието, което отразява само възгледите на авторите, и Комисията не може да носи отговорност за каквото и да е използване на информацията, съдържаща се в него.

Съдържание

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
ОСНОВНА ИНФОРМАЦИЯ	0
ДОБРЕ ДОШЛИ В МОДУЛ 4	3
КАКВО ОЗНАЧАВАТ ТЕРМИНИТЕ НАМАЛЯВАНЕ, ПОВТОРНО ИЗПОЛЗВАНЕ, РЕЦИКЛИРАНЕ, ОБНОВЯВАНЕ НА ЦИКЛИРАНЕ И РЕМОНТ?	4
Как мога да ИЗПОЛЗВАМ ПОВТОРНО това, което имам?	5
Как мога да РЕЦИКЛИРАМ продуктите, които използвам или произвеждам?	5
Какво означава РЕМОНТ в Green Business?	8
Няколко думи от експерт относно повторната употреба, ремонта, рециклирането и повторната употреба	10
ИНТЕРВЮ с Мартин Нойрайтер и Габриеле Зауберер	11
КРЪГОВА ИКОНОМИКА	14
Какво се разбира под кръгова икономика?	14
Отделните фази на кръговата икономика	15
Три принципа на кръговата икономика	17

Линейна икономика	18
Защо трябва да преминем към кръгова икономика?	18
Какви са предимствата?	19
ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ЗАБЕЛЯЗВАНЕ	20
Какво представляват възможностите за забелязване?	21
Три стъпки за забелязване и действие при възможност	23
Разпознаване на възможност	23
Анализирайте вашата възможност	24
Действайки при възможност	25
Казуси от практиката	25
Казус 1 – „Inkraft“	25
Казус 2 – Reach Robotics	26
БИЗНЕС ИДЕЯ - АНАЛИЗ НА РИСКА И ОЦЕНКА НА РИСКА	27
Видове рискове	28
Процес на управление на риска	29
РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК	32
СПИСЪК С ФИГУРИ	33

Добре дошли в Модул 4

Следното съдържание на този модул може да ви помогне да започнете успешно собствен бизнес в сектора на зелената икономика.

В първата част на този модул искаме да изясним термините НАМАЛЯВАНЕ, ПОВТОРНО ИЗПОЛЗВАНЕ, РЕЦИКЛИРАНЕ, ПОДЦИКЛИРАНЕ и РЕМОНТ. Във втората част бихме искали да насочим вниманието ви към кръговата икономика, тъй като тя е основна концепция на зеления бизнес. Ще видите, че НАМАЛЯВАНЕТО, ПОВТОРНОТО ИЗПОЛЗВАНЕ, РЕЦИКЛИРАНЕТО, ОБНОВЯВАНЕТО НА ЦИКЛИРАНЕТО и РЕМОНТЪТ са важни елементи на кръговата икономика. Ако искате да започнете зелен бизнес, важно е да можете да идентифицирате възможностите. И за това се отнася третата част на този модул. В тази част ще намерите и два казуса. Последната част на модул 4 е за анализ на риска.

Какво означават термините НАМАЛЯВАНЕ, ПОВТОРНО ИЗПОЛЗВАНЕ, РЕЦИКЛИРАНЕ, ОБНОВЯВАНЕ НА ЦИКЛИРАНЕ и РЕМОТ?

В тази част обясняваме какво се разбира под тези термини. В края на първия раздел представяме интервю с експерт. И ви каним да запишете вашите мисли за това интервю в писмено упражнение.

Следните термини са съществена част от устойчивия живот и зеления бизнес. Те помагат за намаляване на отпадъците, които изхвърляме. Тук ще намерите кратко обяснение.

Намалете количеството отпадъци, които произвеждате .

Използвайте повторно елементите колкото можете повече, преди да ги замените.

Рециклирайте предмети, когато е възможно.

Поправяйте нещата и не ги изхвърляйте.

Като потребител и собственик на бизнес, как можете да намалите, използвате повторно, рециклирате и ремонтирате нещата? Ето списък с примери:

Купувайте само това, от което се нуждаете.

Изберете и произвеждайте продукти с по-малко опаковки.

Купувайте и произвеждайте предмети, които вие и вашите клиенти можете да използвате повторно.

Винаги мислете за следното!

Намаляването на количеството отпадъци, които генерираме, е от съществено значение за околната среда и нас.

Как мога да ИЗПОЛЗВАМ ПОВТОРНО това, което имам?

Помислете как можете да използвате нещата отново - в идеалния случай няколко пъти - преди да ги замените. Вашите клиенти ще уважат това:

Ето няколко идеи:

Пълнете нещата, вместо да купувате или произвеждате нови (бутилки, касети с мастило и т.н.).

Актуализирайте компютъра си, вместо да купувате нов и да изхвърляте стария.

Избягвайте пластмасовите торбички и вместо тях изберете екологично чисти торбички за многократна употреба.

Винаги мислете за следното!

Повторната употреба помага на околната среда и вие също можете да спестите пари.

Как мога да РЕЦИКЛИРАМ продуктите, които използвам или произвеждам?

Третото „R“ е за разделяне на елементи. Когато ги разделите, те могат да бъдат рециклирани и използвани за нова цел.

Материалите, които могат да бъдат рециклирани, включват:

Стъклена
чаша

Картон

Алуминий

Оловни
батерии

Например, компонентите на вашия стар компютър могат да бъдат рециклирани, за да се направят нови компоненти и нови технически устройства. Бихте могли да започнете свой зелен бизнес чрез рециклиране на стари материали.

Винаги мислете за следното!

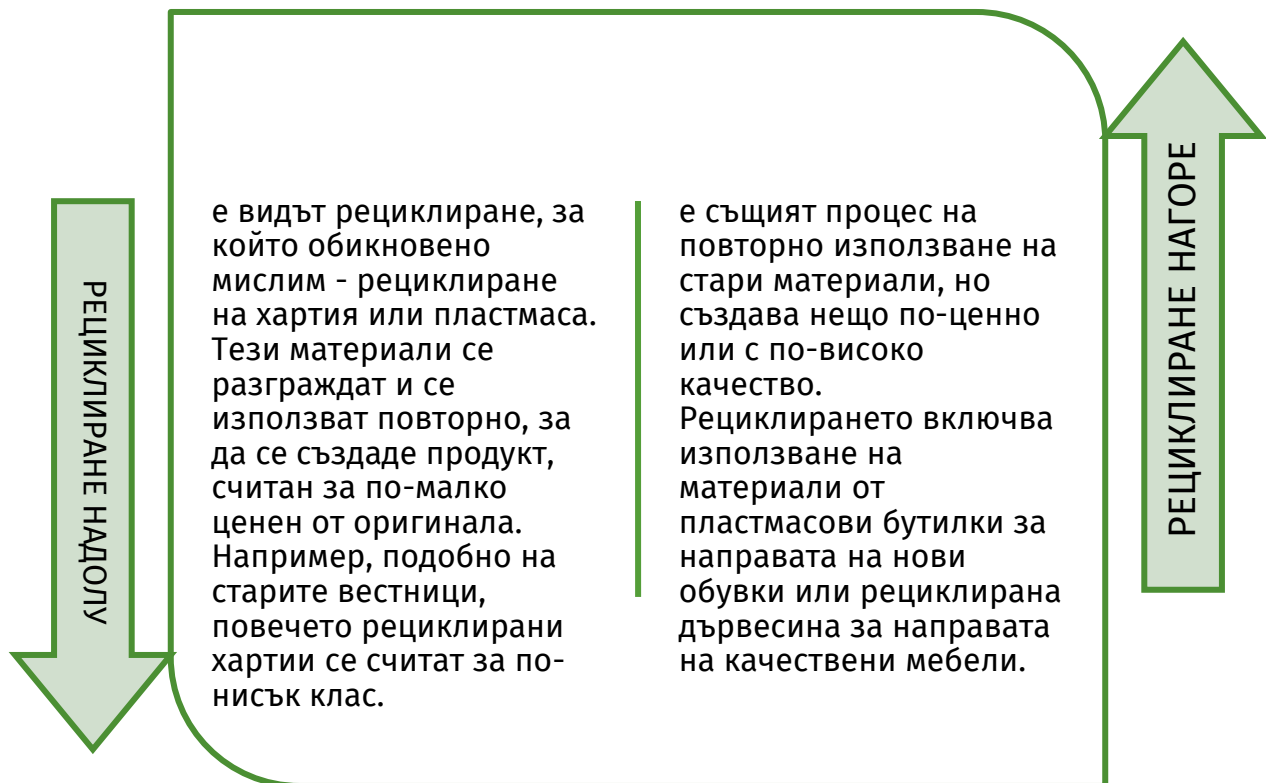
Преди да изхвърлите нещо, помислете за рециклирането: може ли цялото или част от него да бъде рециклирано?

Какво означава UPCYCLING?

Кайли Фулър от Brightly обяснява термина с някои добри примери:

Най-добрият начин да разберете upcycling е да го сравните с downcycling. И двете са видове рециклиране.

Рециклирането нагоре и надолу поддържа кръгова икономика: нещата се използват и използват многократно, вместо да се изхвърлят след еднократна употреба. По-късно можете да прочетете повече за това какво означава кръгова икономика.

Източник: <https://brightly.eco/upcycling-meaning/>

За някои индустрии, като текстилната промишленост, рециклирането и повторната употреба са нови мегатенденции, които напълно променят начина, по който произвеждаме дрехи.

Какво означава РЕМОНТ?

Речникът на Кеймбридж дефинира термина РЕМОНТ по следния начин:

За да върнете нещо повредено, счупено или неработещо обратно в добро състояние или да го накарате да работи отново.

Източник: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/repair>

Вече можете да намерите много фирми из Европа, които са възприели идеята за ремонт в своя бизнес модел. Например:

Repair Cafés са безплатни места за срещи, където хората ремонтират неща заедно. В Repair Cafés ще намерите инструменти и материали, които да ви помогнат да извършите всякакви необходими ремонти на дрехи, мебели, електрически уреди, велосипеди, съдове, уреди, играчки и т.н. („За нас | Repaircafe“)

Източник: <https://www.repaircafe.org/en/about>

В Австрия има Repair Cafés в Грац, Тирол и Залцбург:

- <https://www.repaircafe-graz.at>
- <https://repaircafe-tirol.at>
- <https://www.stadt-salzburg.at/repaircafe>

УПРАЖНЕНИЕ 1

Аргументи за добър бизнес

Отворете програма за писане или вземете лист хартия. Най-отгоре напишете номера на модула и номера на това упражнение .

Помислете за комерсиално Repair Café - социален бизнес, който да помага на хората да ремонтират всякакви неща. Как бихте казали, че това може да бъде добър бизнес? Направи списък!

Когато завършите упражненията, наименувайте своя файл с номера на това упражнение и го запазете в папката към Модул 4! Ако сте направили упражнението на хартия, направете четливи снимки и ги запазете.

УПРАЖНЕНИЕ 2

Аргументи за добър бизнес

Отворете програма за писане или вземете лист хартия. Най-отгоре напишете номера на модула и номера на това упражнение .

Прочетете статията СЛЕДВАЩОТО ГОЛЯМО НЕЩО ЗА ТЕКСТИЛА: ПОВТОРНА ИЗПОЛЗВАНЕ, РЕЦИКЛИРАНЕ И ПОДЦИКЛИРАНЕ на този уебсайт .

Какво означава това за вашия зелен бизнес, ако искате да произвеждате или продавате дрехи или текстил? Моля, коментирайте това писмено!

Когато завършите упражненията, наименувайте своя файл с номера на това упражнение и го запазете в папката към Модул 4! Ако сте направили упражнението на хартия, направете четливи снимки и ги запазете.

Няколко думи от експерт относно повторната употреба, ремонта, рециклирането и повторната употреба

За да разберем как ресурсите издържат по-дълго чрез повторна употреба, ремонт, рециклиране и повторна употреба, попитахме и експерт: Имахме интервю с Мартин Нойрайтер.

Мартин е пионерът в Австрия в областта на корпоративната социална отговорност (КСО) и устойчивия бизнес. Той беше ръководител на комитета по стандартизация на ISO, който разработи международния стандарт ISO 26000 за социална отговорност.

Figure 2: Martin Neureiter

ISO означава Международна организация по стандартизация. ISO е глобална мрежа от 167 национални органи по стандартизация. Важно е за целия свят да се споразумеят за стандарт.

Мартин е бизнес консултант за организации по целия свят, които искат да следват препоръките на стандарта ISO 26000 за социална отговорност.

ИНТЕРВЮ с Мартин Нойрайтер и Габриеле Зауберер

Габриеле:

Мартин, вие сте много опитен консултант за компании, които искат да станат екологични и да правят бизнес отговорно. Как гарантират, че ресурсите продължават по-дълго?

Мартин:

Ние живеем на планета с естествено ограничени ресурси.

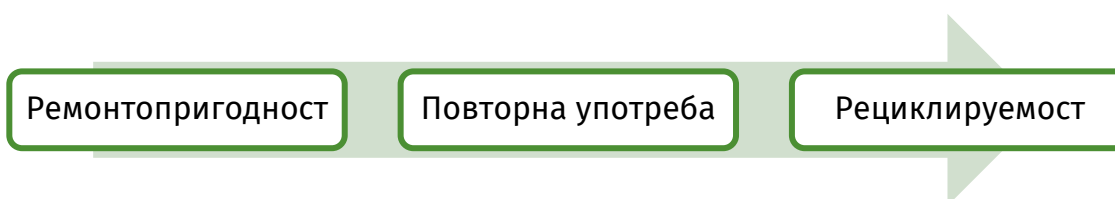
Ето защо е императив на бизнеса да използва съществуващите ресурси възможно най-устойчиво.

Много компании са осъзнали, че е в техен икономически интерес да намерят устойчиви решения за ресурсите, от които се нуждаят за своите продукти или услуги.

Те предприемат мерки за ограничаване на използването на ресурси, намират алтернативни решения или използват подхода на жизнения цикъл.

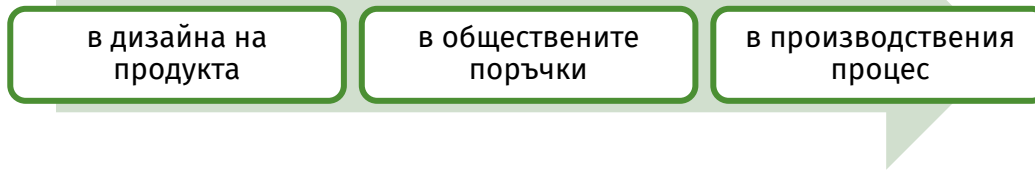
Подходът на жизнения цикъл означава, че ресурсите могат да бъдат извлечени и повторно използвани възможно най-често, след като бъдат използвани.

Така наречените принципи на 3 R играят важна роля тук:

Разхищението е провал в прилагането на този принцип.

Следователно иновативните фирми вече имат предвид това 3R.

Тъй като избягването на отпадъците започва още при проектирането и доставката на продукта.

Габриеле:

Как мислите, че бежанците могат да успеят със зелени европейски предприятия, фокусирани върху повторната употреба и ремонт?

Мартин:

Устойчивото използване на ресурсите предлага безброй възможности за нови зелени предприемачи.

Огромни компании нямат време или капацитет да ремонтират продукти или да ги разглобяват, за да извличат ценни ресурси за рециклиране.

Следователно клъстерите около производствените предприятия могат да бъдат добри бизнес възможности за предоставяне на тези услуги на по-голяма организация.

Сред бежанците има много хора, които имат усет да работят с ръцете си, да поправят неща и да правят продукти за многократна употреба.

Този талант е необходим за постигане на нашите цели за устойчивост.

Габриеле:

Кои са според вас най-вълнуващите бизнес възможности за рециклиране и прециклиране на продукти и услуги в ЕС?

Мартин:

Имаме нарастващ брой компании, които продават чрез онлайн магазини.

Някои от тях са станали пазарни лидери в своята индустрия. Една от характеристиките на тези онлайн магазини е, че те имат значителен брой връщания. Това означава продукти, които са били изпратени обратно от клиенти. Дали защото не им хареса, не пасна или се повреди по време на транспортирането.

За много компании е огромно логистично и административно предизвикателство да се справят с тези връщания. Следователно те са склонни по-скоро да ги изхвърлят, отколкото да ги ремонтират или да извличат ценни ресурси от връщанията.

Нарастващият обществен натиск да се справят с възвръщаемостта по различен начин подтикна тези онлайн търговци да търсят устойчиви алтернативи.

Всички оферти, които имат търговски смисъл и подкрепят целите за устойчивост на компаниите, са добре дошли.

Габриеле:

Благодаря ти много, Мартин.

УПРАЖНЕНИЕ 3

Изводи относно повторната употреба, ремонта, рециклирането и повторната употреба

Отворете програма за писане или вземете лист хартия. Най-отгоре напишете номера на модула и номера на това упражнение .

Прочетете отговорите на Мартин и помислете върху неговите твърдения и аргументи. Моля, коментирайте писмено следните точки (поне 1 страница A4).

- Къде сте съгласни с Мартин - и защо?
- Къде не сте съгласни с Мартин - и защо?

Когато завършите упражненията, наименувайте своя файл с номера на това упражнение и го запазете в папката към Модул 4! Ако сте направили упражнението на хартия, направете четливи снимки и ги запазете.

Кръгова икономика

Както подсказва името, кръговата икономика може да се опише като постоянен цикъл. Ще обясним какво се разбира под това понятие. И ще видите, че кръговата икономика е точно обратното на линейната икономика, която също е традиционната форма на икономиката. В края на тази част ще откриете причините, поради които ние като общество трябва да преминем към кръговата икономика. И ние ще покажем някои предимства, които кръговата икономика ви носи като екологичен предприемач.

Какво се разбира под кръгова икономика?

Европейската комисия прие новия план за действие за кръгова икономика (CEAP) през март 2020 г. Той е един от основните градивни

елементи на Европейския зелен пакт , новата програма на Европа за устойчив растеж.

Но знаете ли какво точно означава кръговата икономика? И какви биха били ползите?

Кръговата икономика е модел на производство и потребление, включващ споделяне, лизинг, повторна употреба, ремонт, обновяване и рециклиране на съществуващи материали и продукти за възможно най-дълго време. „По този начин **се удължава жизненият цикъл на продуктите.**“ („Кръгова икономика: дефиниция, важност и ползи“)

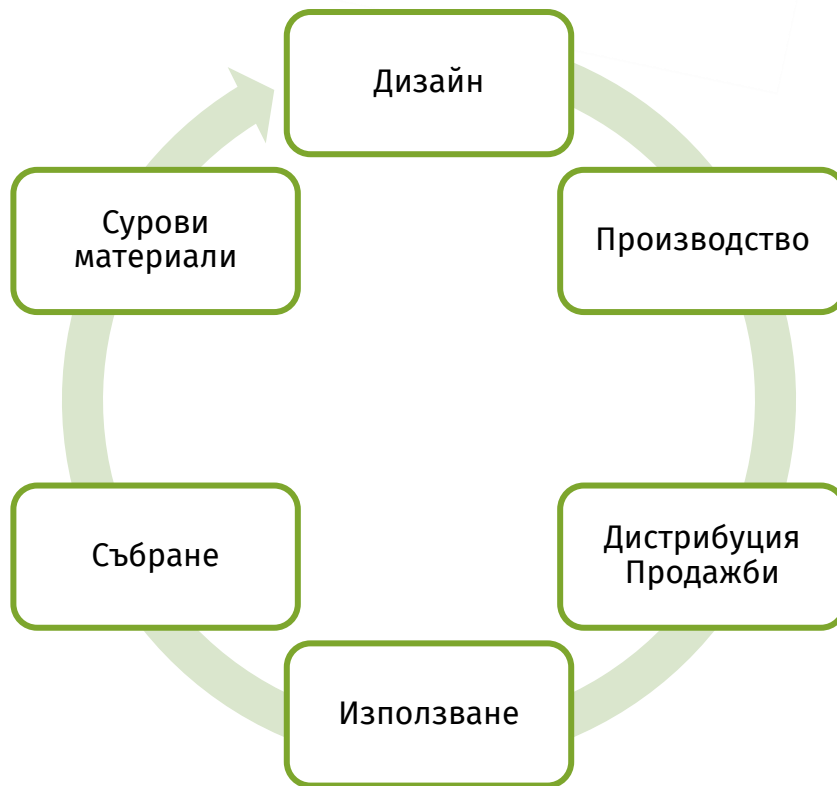

На практика това означава **намаляване на отпадъците** до минимум. Когато един продукт достигне края на живота си, материалите му се съхраняват в икономиката, когато е възможно. Те могат да бъдат ефективно използвани многократно, като по този начин **създават допълнителна стойност** .

Моля, сравнете концепцията за кръгова икономика и с концепцията за синя икономика! Научихте за синята икономика в модул 4 в част „Прилагане на етично мислене към процесите на потребление и производство“.

Отделните фази на кръговата икономика

Цикълът на кръговата икономика включва няколко фази. Ето преглед на тези фази:

Дизайн

Ние проектираме продукти с дълъг полезен живот, които могат да бъдат повторно използвани и/или рециклирани. В процеса на проектиране се обръща внимание на екологичната съвместимост на използваните материали. Това означава, че опасностите за здравето и околната среда могат да бъдат избегнати по време на рециклирането.

Производство

Създаването на продуктите е ресурс- и енергоспестяващо.

Дистрибуция/продажби

Лизинг или съвместно ползване на продуктите. Продуктите за споделяне (споделяне и лизинг) намаляват общото количество произведени стоки. Това означава, че се консумират по-малко суровини и може да се спести енергия.

Използване

Отговорно и внимателно използване на продуктите за удължаване на експлоатационния живот. Повредените продукти се ремонтират, вместо да се изхвърлят директно.

Събиране

Продуктите се събират и рециклират в края на живота си, за да затворят цикъла. Това означава, че продуктите остават в цикъла възможно най-дълго чрез повторна употреба и рециклиране.

Сурови материали

Използване на материали, които са биоразградими или рециклируеми. Възможността за рециклиране вече е взета предвид при избора на материал. Това означава, че компонентите могат да бъдат ефективно рециклирани като вторични суровини.

Три принципа на кръговата икономика

Ако погледнете по-отблизо отделните фази на този цикъл, ще забележите следното: Кръговата икономика се основава на три принципа:

Предотвратяване на отпадъци и замърсяване

Повторно използване на продукти и материали

Регенериране на природни системи

Гледайте това видео, за да научите повече за кръговата икономика:

[Обяснение на кръговата икономика и как обществото може да преосмисли прогреса](#)

Линейна икономика

Линейната икономика е обратното на кръговата икономика. А линейната икономика все още е преобладаващата система в индустрията. Друга дума за линейната икономика е "икономика на изхвърляне". Защо? Защото в тази икономика продуктите се произвеждат веднъж и се изхвърлят или изгарят след употреба. Суровините, използвани за даден продукт, не се връщат в цикъла след техния полезен живот, така че да могат да се използват повторно.

Този модел разчита на огромни количества евтини, лесно достъпни материали и енергия.

Линейната икономика включва и планирано остаряване. Планираното остаряване означава, че даден продукт е проектиран да има ограничен живот. По този начин потребителите се насърчават да купуват отново този продукт. Европейският парламент призова за мерки за борба с тази практика.

Обратното е кръговата икономика, която е по-ресурсно и енергийно ефективна, защото например пластмасовите отпадъци се рециклират и от стария материал могат да се правят нови продукти.

Защо трябва да преминем към кръгова икономика?

Населението на света расте, а търсенето на суровини нараства.

Въпреки това предлагането на жизненоважни суровини е ограничено.

Ограничените доставки също означават, че някои страни от ЕС зависят от други страни за своите суровини. („Кръгъл полимер“) Както виждаме, газовата криза, зависи от руския газ.

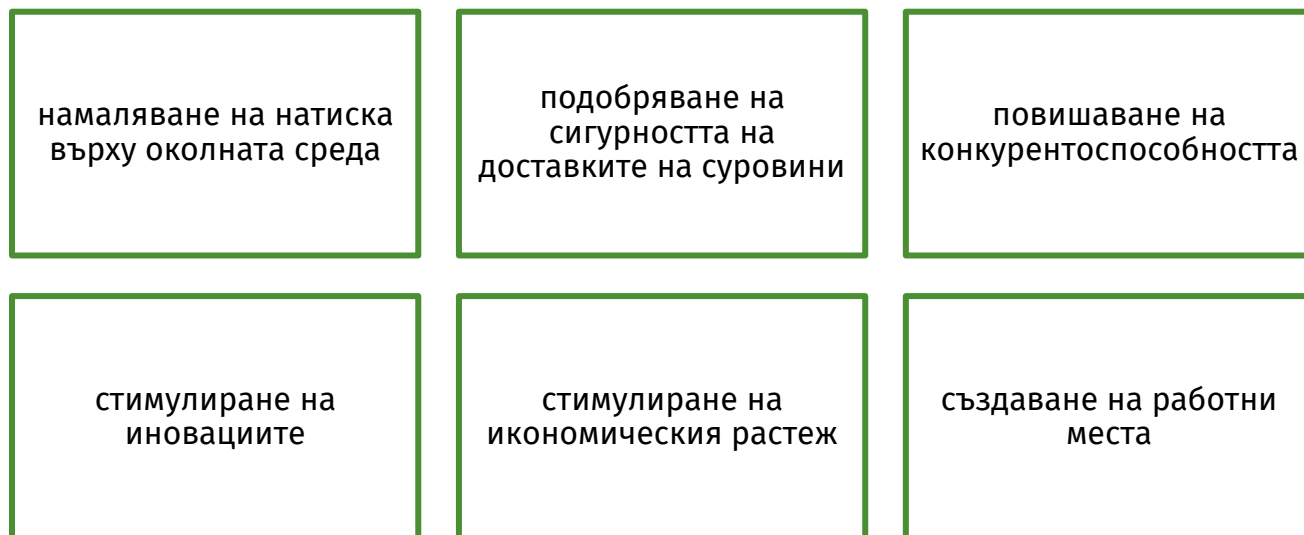
Освен това добивът и използването на суровини оказва значително въздействие върху околната среда. Освен това увеличава консумацията на енергия и емисиите на CO₂. По-интелигентното използване на естествени материали обаче може да намали емисиите на CO₂.

Какви са предимствата?

Мерки като предотвратяване на образуването на отпадъци, екодизайн и повторна употреба биха могли да спестят пари на компаниите в ЕС, като същевременно намалят общите годишни емисии на парникови газове.

(„Кръгова икономика: определение, значение и ползи“)

Преминването към по-кръгова икономика може да осигури предимства като:

„На потребителите ще бъдат предоставени също по-трайни и иновативни продукти, които ще повишат качеството им на живот и ще им спестят пари в дългосрочен план.“

УПРАЖНЕНИЕ 4

Три примера за линеен и три примера за кръгов бизнес

Отворете програма за писане или вземете лист хартия. Най-отгоре напишете номера на модула и номера на това упражнение .

Сега се надяваме, че знаете разликата между линейната и кръговата икономика. Моля, помислете за бизнес във вашия район; посочете ни три примера за линеен и три примера за кръгов бизнес. Бихте ли ни обяснили защо?

Когато завършите упражненията, наименувайте своя файл с номера на това упражнение и го запазете в папката към Модул 4! Ако сте направили упражнението на хартия, направете четливи снимки и ги запазете.

Откриване на възможности

Започването на зелен бизнес означава, че трябва да използвате въображението и способностите си, за да идентифицирате възможности за създаване на стойност. Създаването на стойност е основната задача на зелените предприемачи. Намирането на правилните възможности за създаване на тази стойност е страхотна компетентност за учене.

Ето един добър цитат:

„Всичко се свежда до вашето въображение и способност да идентифицирате тези възможности и да създадете стойност.“
(„Възможности на място » АКАДЕМИЯ ЗА ЗЕЛЕНИ ПРЕДПРИЕМАЧИ“)

Какво представляват възможностите за забелязване?

Една идея не е непременно възможност. Има обаче съществена разлика между идея и възможност. Възможността се основава на това, което потребителите искат. Много малки предприятия се провалят, защото един предприемач трябва да разбере това.

Бизнес възможността е идея плюс тези три характеристики:

Привлекателен за клиентите

Бизнес идеята е привлекателна за клиентите. Клиентите могат да бъдат физически лица или други фирми. Най-добрата идея няма смисъл, ако клиентите не се интересуват от нея. Тогава тази бизнес идея ще се провали.

Внедрено в „прозореца на възможностите“.

Вашата бизнес идея може да бъде реализирана във вече съществуващия „прозорец с възможности“. „Прозорец на възможност“ е времето, което имате, за да изведете бизнеса на пазара. Може да имате страхотна идея. Но може би вашите конкуренти имат същата идея и са по-бързи от вас. Тогава вашият прозорец на възможност е затворен.

Ресурси и умения за започване на бизнес

Трябва да имате ресурсите и уменията, за да започнете бизнеса. Спомнете си Модул 3, част „Как да използвате силните си страни за вашата зелена бизнес идея“ Там трябваше да проверите различни умения. Има две възможности. Или имате уменията да започнете свой бизнес. Или би помогнало, ако имате някой, който може да покрие умения, които нямате. Тогава можете да започнете този бизнес заедно.

Тук можете да гледате отлично видео за откриване на възможности за предприемачи!

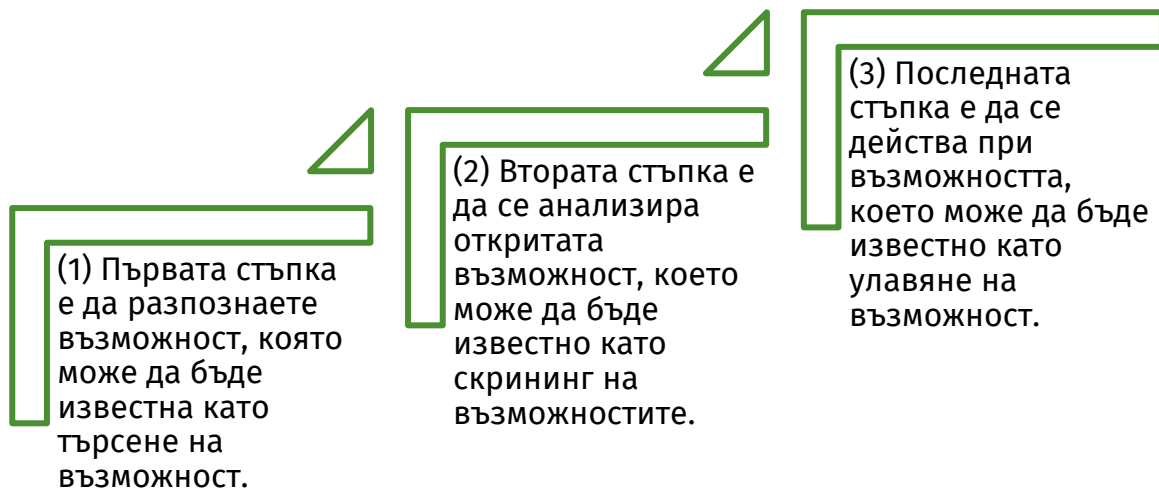
[Гледай това видео](#)

Три стъпки за забелязване и действие при възможност

Екологичният предприемач може да използва следните три стъпки, за да забележи и да действа при дадена възможност .

Тези стъпки не трябва да се приемат за даденост, тъй като са по-сложни, отколкото може да изглеждат. Ако тези стъпки се следват внимателно, възможността за успех на даден проект е много по-голяма.

Разпознаване на възможност

Разпознаването на възможност е основно умение за зеления предприемач. Екологичният предприемач ще развие идея за услуга или продукт от реализирането на опция. Избирането на първата идея, която ви хрумне, няма да доведе зеления предприемач до успех, тъй като може да няма търсене или интерес към нея.

Един успешен екологичен предприемач ще се опита да намери „ниша на пазара“, където го очаква вълнуваща идея. Те могат да идентифицират проблем и да се опитат да измислят иновативен

отговор. Това е трудно да се направи, но е част от задачата и радостта от зеленото предприемачество.

Ето няколко стъпки, които ще ви накарат да се надявате да намерите възможност:

● Определете какво е важно за вас като предприемач: Какво ви интересува? Какви местни проблеми ви тревожат?

● Разберете какво вече се прави във вашия район. Разпознайте какво е необходимо и развийте идея оттам.

● Комуникацията е ключова! Говорете с местни фирми, училища и членове на семейството за техните интереси, тъй като това може да предизвика идея. Изразете любопитство и доброта към работата и идеите на някой друг.

● Социалните медии са източник за възможности: Има ли местна група за младежко предприемачество във Facebook, към която бихте могли да се присъедините?

Анализирайте вашата възможност

Анализирането на възможност, известно като тестване на възможности, е следващият етап. Фокусът на този етап е върху по-нататъшното проучване на възможността.

Тази стъпка е от съществено значение, тъй като позволява на предприемачите да изчислят възможност и да помислят за нейната реална възможност.

Предприемачът може да потвърди дали възможността за преследване или не от тук.

Препоръчителен начин, по който предприемачът може да оцени допълнително дадена идея, е чрез извършване на SWOT анализ. Това е ценен инструмент за предприемачите да анализират силните, слабите страни, възможностите и заплахите на една идея. Използването на SWOT анализ може да подготви предприемача за потенциални проблеми в бъдеще.

В Модул 5 ще намерите много информация и упражнения за SWOT анализа. Моля вижте това!

Действайки въз основа на възможността

Последната стъпка е да се действа при възможността, известна като извличане на възможност. Тази стъпка е свързана с окончателното ангажиране с идея и нейното следване. Възможността да получите опция може да е плашеща. Но работата, извършена по време на фазата на проверката на възможностите, трябва да подготви и отхвърли част от несигурността.

Казуси от практиката

Тук имаме два видеоклипа, които да гледате. Тези двама предприемачи говорят за своя бизнес и намиране на възможности.

Случай 1 – „Inkpacst“

Шарлот Пиърс, основател и главен изпълнителен директор на Inkpacst, споделя вникване в развитието на своята компания.

Чуйте я как говори за възможност и как е действала при нея.

Шарлот Пиърс - [Гледайте видеото](#)

Случай 2 - Reach Robotics

Силас Адекунле, основател и главен изпълнителен директор на Reach Robotics, споделя вникване в развитието на своята компания.

Silas Adekunle - [Гледайте видеото](#)

УПРАЖНЕНИЕ 5

М 4_Е 5: въпроси за откриване на възможности

Отворете програма за писане или вземете лист хартия. Най-отгоре напишете номера на модула и номера на това упражнение .

За да станете екологичен предприемач, който може да идентифицира бизнес възможности, задайте си следните въпроси и отговорете на всеки въпрос възможно най-подробно:

- Какво най-много ме разочарова, когато искам да купя нещо?
- Какъв продукт или услуга биха подобрили живота ми?
- Какво ме ядосва особено?
- Кой продукт или услуга биха премахнали този гняв?

Когато завършите упражненията, наименувайте своя файл след номера на това упражнение и го запазете в папката към Модул 4! Ако сте направили упражнението на хартия, направете четливи снимки и ги запазете.

Бизнес идея - анализ на риска и оценка на риска

В този модул научихте досега за зелената икономика и забелязването на възможности. За собственик на бизнес обаче анализът на риска е полезен инструмент за оценка на тяхната бизнес идея.

Анализът на бизнес риска оценява и оценява потенциала за непредвидено негативно обстоятелство, което да повлияе на критични бизнес дейности и проекти.

Бизнесът трябва да извършва анализи на риска, когато са възможни негативни последици, въздействието на риска върху сектора и как рискът може да бъде намален.

Освен това бизнес анализът създава контролен план за връщане на бизнес стратегиите към нормалното състояние при непредвиден неблагоприятен ефект. Помислете за кризите с COVID. Толкова много предприятия трябваше да затворят.

Резултатът от оценката на риска и анализа на бизнес идеята и бизнес плана позволява на предприемача да взема решения, които могат да облекчат или контролират риска. („Какво е анализ на риска в бизнеса? | Indeed.com“)

Видове рискове

Има няколко категории, свързани с измеренията на рисковете, и тяхното разбиране е от съществено значение за процеса на управление на риска.

Стратегически рискове

- например навлизането на нов конкурентен продукт се въвежда на пазара

Риск от съответствие

- например прилагане на ново законодателство за продукта или услугата, които бизнесът произвежда, или законодателство или регламент, който засяга цялостния бизнес

Финансов риск

- например може да е забавяне на плащането от клиент или повишени банкови такси или фактори, свързани с икономическата среда като инфлация

Оперативен риск

- например може да е повреда на оборудването, с което се произвежда и доставя услугата или продукта, прекъсване на интернет връзката и други

Процес на управление на риска

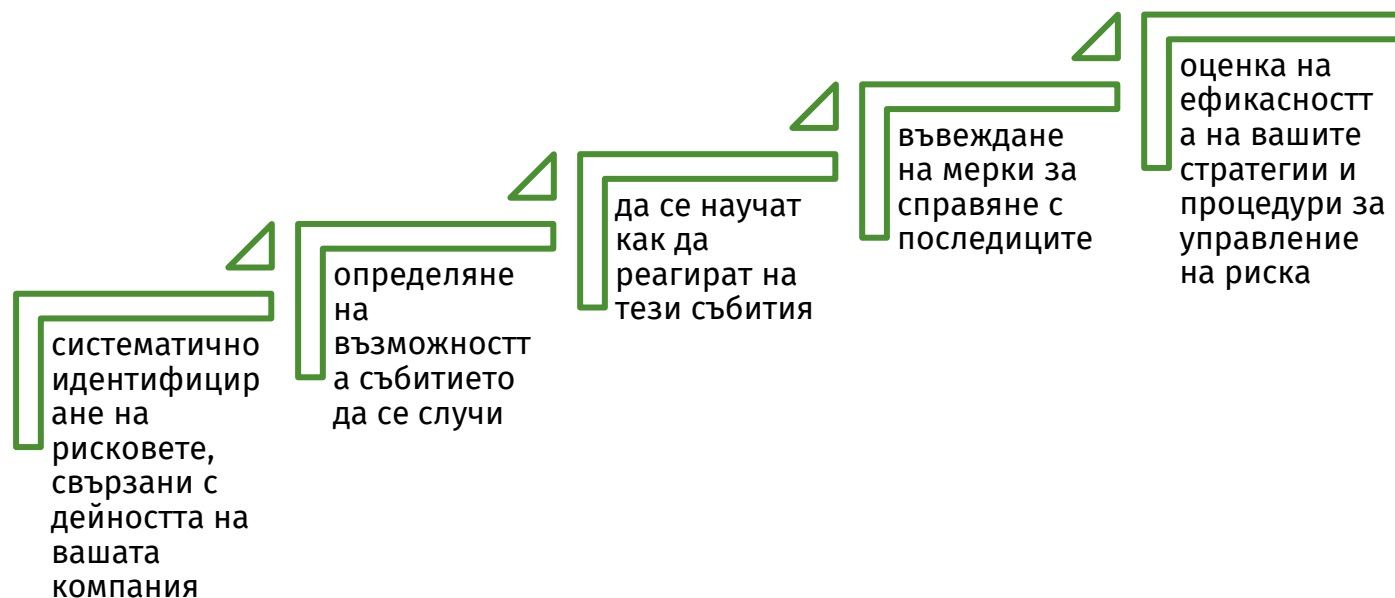
Процесът на управление на риска е добре дефиниран подход за определяне дали съществуват рискове и възможности, как те могат да повлияят на проект или организация и как да се отговори на тях.

Идентифицирането на възможен проблем и неговите последици е част от процеса на анализ на риска.

Въпреки че много рискове имат отрицателни последици, важно е да се признае, че някои видове рискове могат да доведат до икономически предимства и доходност. Идентифицираните опасности могат да създадат възможност за вашия бизнес да се възползва от и да увеличи своята рентабилност.

Когато развивате бизнес идеята в бизнес план и след това реализирате бизнес, трябва да се запитате кой риск е приемлив и неразрешен.

Процесът на управление на риска включва следните стъпки:

В резултат на това процесът на управление на риска:

повишава ефективността на вземане на решения, планиране и приоритизиране

позволява ви да разпределяте пари и ресурси по-ефективно

помага ви да предвидите какво може да се обърка, намалявайки необходимото количество пожарогасене или, в най-лошия случай, предотвратявайки трагедия или значителна финансова загуба

драстично увеличава вероятността да завършите вашия бизнес план по график и в рамките на бюджета

УПРАЖНЕНИЕ 6

М 4_Е 6: прост анализ на риска

Отворете програма за писане или вземете лист хартия. Най-отгоре напишете номера на модула и номера на това упражнение .

Като упражнение искаме да направите прост анализ на риска на вашата зелена бизнес идея. Използвайте скала за изчисляване и приоритизиране на откритите опасности. Можете да използвате скала от 0 до 10. 0 означава, че няма риск – 10 е най-високият риск. Запишете какво може да се обърка – и какво би означавало това за вашия зелен бизнес. Помислете след това как бихте реагирали.

Когато завършите упражненията, наименувайте своя файл с номера на това упражнение и го запазете в папката към Модул 4! Ако сте направили упражнението на хартия, направете четливи снимки и ги запазете.

Честито!

Завършихте Модул 4. Вече можете да вземете тест в платформата Moodle, за да проверите знанията си и да кандидатствате за сертификат с ECQA.

Референтен списък

Opportunity Seeking In Entrepreneurship, Spotting Business Opportunities
by Jorge Saguinsin

(https://www.slideshare.net/profjorge_entrep/opportunity-seeking-in-entrepreneurship-spotting-business-opportunities)

15 Steps to start a business from scratch with (almost) no money by
Editorial team at Entrepreneur

Handbook (<https://entrepreneurhandbook.co.uk/starting-a-business/>)

4 Ways to Spot More Business Opportunities by Timothy Sykes, 2017

(<https://www.entrepreneur.com/article/298594>)

How to find the gap in an established market by Dragan Sutevski

(<https://www.entrepreneurshipinabox.com/12388/how-to-find-the-gap-in-an-established-market/>)

Gap in the market – definition and meaning

(<https://marketbusinessnews.com/financial-glossary/gap-in-the-market/#:~:text=A%20gap%20in%20the%20market,supply%20has%20not%20yet%20met>)

Списък с фигури

Фигура 1: Зелен бизнес	0
Фигура 2: Мартин Нойрайтер	10

